

”... vilka är de och varifrån kommer de...?”

Upp.7:13

General Bramwell Booth och kommendör George Mitchell vid kommendörsgraven

KOMMENDÖRSGRAVEN

I kvarter 11E på Norra begravningsplatsen i Solna finns grav nr 14493.
Där vilar stoftet efter Hanna Ouchterlony och andra arméledare i väntan
på UPPSTÅNDELSENS MORGON då Guds basun skall ljuda.

En kort berättelse om en lång epok i Frälsningsarméns historia
sammanställd av Sven Nilsson

Frälsningsarméns Arkiv 2012

Hanna Ouchterlony (1838-1924)

Att det var en kvinna som började Frälsningsarméns verksamhet i Sverige väckte stor uppmärksamhet. Det var inte vanligt att kvinnor predikade eller hade offentliga uppdrag. Frälsningsarmén bröt mot fördomarna och utsåg Hanna Ouchterlony till uppdraget.

Frälsningsarmén grundare Catherine och William Booth invigde henne till tjänst och den 28 december 1882 steg hon upp på estraden på Ladugårdslandsteatern i Stockholm och proklamerade att Frälsningsarmén ”öppnar eld” i Sverige. Intresset var stort och tidningarna skrev. Den lilla truppen fick utstå förföljelse därför att de inte var som alla andra.

Hanna Ouchterlony hade mött Frälsningsarmén genom den 23 årige Bramwell Booth, son till Catherine och William Booth. Han var i Värnamo för att förbättra sin hälsa, men han kunde inte hålla inne den eld som brann i hans inre. Han ville predika frälsning. Hanna Ouchterlony var en av de många som greps av hans budskap. Hon drev en bokhandel i Värnamo och hade till synes ett lugnt och fridfullt liv. Hennes uppfostran var god och hon var beläst. Frälsningsarméns historieböcker berättar om hennes beslut att lägga om livsväxeln, närmare studera Frälsningsarmén och leva för de utslagna och fattiga människorna.

I närmare tio år var hon ledare för Frälsningsarmén i Sverige och reste upp en armé på omkring tio tusen soldater. Kårer öppnades över hela landet. Den sociala verksamheten byggdes upp och slumstationer och en rad institutioner öppnades. 1883 öppnades ett hem för prostituerade flickor i Stockholm, 1885 började man med att servera måltider för behövande, samma år organiserades ett hem vid Lutternsgatan i Stockholm för frigivna fångar, 1890 öppnades ytterligare två räddningshem för prostituerade, ett vid Surbrunnsgatan 32 och ett vid Luntmakaregatan 66, 1890 öppnades även ett härbärge vid Österlånggatan i Stockholm. Den första slumstationen öppnades 1890 vid Högbergsgatan 22 och 1891 öppnades värmestugor i Visby och Stockholm. 1892 öppnades en barnkrubba i Norrköping och samma år mottog man det första kommunala bidraget för social verksamhet. Det var fattigvårdsstyrelsen i Norrköpings kommun som beviljade anslaget. Ångköket vid Bennikebrinken 2 i Stockholm öppnades 1892. Behovet var stort och den kommunala socialverksamheten bestod som regel endast av s.k. fattighus. Hanna Ouchterlony och hennes medarbetare lyckades skaffa ekonomiska resurser för att bygga upp en andlig och social verksamhet i en tid då fattigdom och misär rådde i landet. Hon var i stånd, trots allt motstånd, att bygga upp en slagkraftig Frälsningsarmé.. Samtidigt bevisade hon att kvinnan kunde vara predikant, ledare, själavinnare och strateg.

Hanna Ouchterlonys liv och gärning har skildrats av Laura Petri i boken *Hanna Cordelia Ouchterlony (1924)*, Evald Malmström: *Femtio års fälttåg (1932)*, Thorsten Kjäll: *Korsets färger bära (1972, 1981)*, Sven Nilsson: *Årsringar (2003)*.

Bramwell Booths brev till Hanna Ouchterlony kan läsas på www.bootheum.se

Johan Ögrim (1853 - 1938)

Frälsningsarmén introducerades i Sverige av en kvinna, Hanna Ouchterlony. Under nära tio år var hon ledare för en rörelse som utvecklades mycket snabbt. Inom kort hade hon tre män vid sin sida och dessa kom att spela en stor roll för utvecklingen av Frälsningsarmén. De tre männen var Herman Lagercrantz, Emanuel Hellberg och Johan Ögrim. Var och en av dem hade ledaregenskaper av skilda slag och erfarenheter från olika områden i samhället. Detta

utnyttjade Hanna Ouchterlony på ett utomordentligt skickligt sätt. I denna berättelse nämns Johan Ögrim eftersom hans stoft vilar i kommendörsgården.

Johan Ögrim föddes i Överum i nordöstra Småland den 18 april 1853. Fadern, August Ögrim, var indelt soldat och disponerade ett litet soldattorp. Den tid då han inte gjorde militärtjänst arbetade han vid Överums bruk. Sonen Johan ansågs vara studiebegåvad och det fanns sådana som ville kosta på honom en prästutbildning. Det blev inte så utan Johan började lära sig ett hantverk men kom senare att utbilda sig till folkskollärare vid folkskollärarseminariet i Linköping. Efter utbildningen erbjöds han en plats vid en av Stockholms folkskolor i Maria församling. Senare blev han lärare i Danvikens-Sicklarö utanför Stockholm (nu Nacka)

Ögrim anlätades ofta som talare vid väckelsemöten och följde noga med det som hände inom olika kyrkor. Grosshandlare J.W. Wallin hade år 1884 låtit uppföra en kyrka i hörnet av Östermalmsgatan-Floragatan och öppnade den för Frälsningsarmén när alla andra lokaler stängdes för Hanna Ouchterlony. Dit kom Johan Ögrim hösten 1884 och greps av förkunnelsen och den ande som behärskade den lilla gruppen av frälsningssoldater. Det skulle inte dröja länge förrän han var en av dem. År 1888 var han kapten vid Stockholms första kår. Så följde tjänst som distriktschef, krigsskolchef, fältsekreterare, chefsekreterare i Norge, territoriell ledare i Danmark, regionchef i England, territoriell ledare i Finland, Norge, Sverige och Tyskland. Johan Ögrim var en av idégivarna till byggandet av Ansgarskapellet på Björkö.

Hans hustru Hulda född Lindahl avled 1897. Året därpå gifte han sig med danskan Kirstine Jörgensen (1868-1945).

Johan Ögrim var en stor förkunnare och en god sångförfattare. Flera av hans sånger har publicerats i Frälsningsarméns sångböcker. Här omnämns några av hans sånger:

<i>Brusten är snaran</i>	<i>Skönaste lott att vara soldat</i>
<i>Kom, låt oss sjunga Jesus vår sång</i>	<i>Lyssna, hör du Herrens maning</i>
<i>Nu fröjdetiden inne är</i>	<i>Vi är så röd din nya dräkt</i>
<i>O, vad fröjd han lever</i>	<i>Irrande flykting</i>
<i>Borta jag gick ifrån Gud många år</i>	

Johan Ögrim var övertygad om att Frälsningsarmén var organiserad efter Bibelns soldattanke enligt 2 Tim 2:3,4 *Var också du beredd att slita ont som en god soldat åt Kristus Jesus. Ingen soldat låter sig upptas av civila angelägenheter om han vill vara sin befälhavare till lags.*

Han skrev en sång som bevisar detta:

<i>Vi är så röd din nya dräkt</i>	<i>Det är vår Konungs färg i fält.</i>	<i>Till Golgata hans tunga stig</i>
<i>i främmande maner,</i>	<i>Den ger soldaten mod.</i>	<i>Blev färgad röd av blod.</i>
<i>du underliga krigarsläkt,</i>	<i>Vi kämpa glatt, där han oss ställt,</i>	<i>Där flöt till frälsning ock för mig</i>
<i>och varför ditt baner?</i>	<i>Och segra i hans blod.</i>	<i>Den helga, röda flod.</i>

*På Golgata min Konung
för mig bar blodröd dräkt*

*Och sist i manteln röd som blod
han möta skall sin här.
Till dess jag här med fröjd och mod
min Konungs färger bär.*

(I äldre svenska stod ordet "vi" för "varför")

Författaren Nils Hydén har skrivit boken *Johan Ögrim, en Herrens tjänare och stridsman*. Utgiven 1939 på Frälsningsarméns förlag. Finns möjligen på bibliotek eller antikvariat. Frälsningsarméns arkiv kan ha enstaka exemplar av boken.

På sidan 167 i boken skriver Nils Hydén: *Han hade brister - varje människa har sin begränsning – och det är ju så, att ett karaktärsdrags plus ibland kan bli ett minus i ett annat avseende och att det som är en styrka i ett hänseende kan bli till en svaghet i ett annat. Det kan icke förnekas att hans starka vilja – liksom stundom hos mycket viljestarka naturer – ibland övergick till en viss grad av envishet, ett fasthållande vid planer och synpunkter som ingen övertalning kunde rubba. Misstag och missgrepp kunde han givetvis begå, men som ett helhetsomdöme om honom måste man säga att han verkligen var en storslagen personlighet, höjd över hopen.*

Kirstine Ögrim (född Jörgensen) (1862 – 1945)

Johan Ögrims första fru avled 1897. Året därpå gifte han sig med den danska frälsningsofficeren Kirstine Jörgensen. I familjen fanns då sex barn. Den tidens kvinnliga officerare hade en hård kamp att utkämpa på grund av de täta förflyttningarna, de många gånger primitiva förhållandena och de små ekonomiska tillgångarna.

Fru Kirstine Ögrim avled den 23 december 1945 och begravningen ägde rum den 6 januari 1946.

Karl Larsson (1868 – 1952)

Karl Larsson var ledare för Frälsningsarmén i Sverige under åren 1935-1945. När han vid 77 års ålder pensionerades kunde han se tillbaka på en växlingsrik tid som frälsningsofficer. Men Karl Larsson såg inte gärna tillbaka utan var ständigt beredd att ta nya initiativ. Han levde i verkligheten. Hans *Sett och hört* i Stridsropet, som han skrev under sin tid som ledare i Sverige, behandlade varje vecka aktuella frågor i samhällslivet.

Karl Larsson föddes i Bodafors i Småland där hans far var banvakt. Vi tjuugoett års ålder flyttade han till Jönköping där han fick anställning inom den litografiska industrin. År 1889 blev han frälsningssoldat och två år senare kadett vid krigsskolan. Hans tjänst som frälsningsofficer kom att bli synnerligen omfattande. Han var kåröficer och medarbetare vid Stridsropets redaktion, där för övrigt hans goda kunskaper som tecknare kom till sin rätt. I äldre årgångar av Stridsropet kan man finna hans välgjorda teckningar. Han utsågs till divisionschef, fältsekreterare, litteratursekreterare och krigsskolchef. Under tiden som chefredaktör och litteratursekreterare var han engagerad som medlare vid oroligheterna i Dala division, där Svenska Frälsningsarmén bildades.

Karl Larssons ledaregenskaper gjorde att internationella högkvarteret utnyttjade hans kapacitet. Han utsågs till chefsekreterare i Ryssland, territoriell ledare i Finland, ledare och pionjär i Tjeckoslovakien samt territoriell ledare i Sydamerika, Norge och Sverige. Under alla år var Karl Larsson ivrig skribent, han skrev ett stort antal böcker, både historiska, självbiografiska och sådana som behandlade andliga frågor. Han var en gärna hörd radiotalare och hans ämnen var alltid aktuella. Under åren som ledare för Frälsningsarmén i Sverige ansvarade han för att verksamhet kunde etableras i de Baltiska staterna. Under andra världskriget tog han på sig ansvaret för Frälsningsarmén i stora delar av världen då det var omöjligt för det internationella högkvarteret att

ansvara för verksamheten i vissa länder. Den omfattande efterkrigshjälpen organiserades under hans ledartid i Sverige. Brigadör Erik Wickberg var den som samordnade denna verksamhet.

Karl Larsson hedrades av den svenska staten med att utses till *Kommendör av Vasaordern*. Frälsningsarmén gav honom *Order of the Founder*. Under flera år efter sin pensionering genomförde han många mötesresor.

Karl Larssons liv och gärning har beskrivits i de flesta av Frälsningsarméns historiska böcker.

Anna Larsson (född Dahlbom) (1873 – 1943)

Anna Dahlbom, som 1897 gifte sig med Karl Larsson, var från Malmö där hon som fjortonåring blev frälsningssoldat. Det måste ha varit ett stort och svårt uppdrag att hålla samman och fostra de många barnen i familjen då tjänsten medförde många flyttningar, fattiga förhållanden och primitiva bostäder. Ett exempel på detta är från 1905 då hon fick ta ansvar för en kår där problemen var stora

under den brytningstid som just då oroade Frälsningsarmén i Sverige. Flyttningen till olika länder krävde stora offer och insatser av henne. Hon hedras som en av de stora kvinnliga ledargestalterna inom Frälsningsarmén.

Hon avled 1943 och begravningstjänsten ägde rum i Immanuelskyrkan under årskongressen. Samtidigt begravdes den lille sonsonen David. Tusentals frälsningssoldater marscherade från Immanuelskyrkan vid Thulegatan till Norra begravningsplatsen.

David Wickberg (1869 – 1950)

David Wickberg föddes i Göteborg den 30 december 1869. I boken *Sång och klingande spel* berättar Paul Anefelt att David Wickberg började besöka Frälsningsarméns möten vid femton års ålder. År 1890 invigdes han till frälsningssoldat vid Göteborgs första kår och började två år senare sin utbildning till officer. Efter några års tjänst vid kårer utnämndes han till distriktsofficer på Gotland och senare till divisionschef vid några av landets divisioner.

David Wickberg kom ganska snart att göra tjänst utanför Sveriges gränser först som krigsskolchef i Schweiz, fältsekreterare i Tyskland och territoriell ledare i Danmark och Schweiz. Under kommendör Karl Larssons resa i USA 1944-1945 var han ledare för Frälsningsarmén i Sverige.

David Wickberg hade en poetisk och musikalisk ådra. Han skrev många sånger och dikter och till flera av sångerna skrev han musiken. Han trakterade harpa och bandonium och sjöng ofta solosånger.

Wickbergs sånger har en ljus och optimistisk ton. Han kunde på ett levande och måleriskt sätt ge uttryck för andliga erfarenheter.

1945 gav Frälsningsarméns förlag ut boken *Sånger och dikter* av David Wickberg. Där finner man närmare nittio alster. Sånger finns också publicerade i flera av Frälsningsarméns sångsamlingar. I nuvarande sångbok är Wickberg representerad med tio sånger.

En av de mest kända sångerna är *Jag giver mitt allt åt Jesus*. (Nr 417 i Frälsningsarméns sångbok.)

Betty Wickberg (född Lundblad) (1877 – 1955)

Betty Wickbeg föddes i Örnsköldsvik den 4 augusti 1877. Hon blev frälsningsofficer 1890 och gjorde under åren 1897-1902 tjänst i Berlin, Leipzig och Königsberg (nuvarande ryska enklaven Kaliningrad). Fru Wickberg befordrades till Härligheten den 23 oktober 1955. I böckerna *Femtio års fälttåg*, *Korsets färger bära*, *Sång och klingande spel* samt *Frälsningssång och stridsmusik* finns ytterligare data om makarna Wickberg.

Emanuel Sundin (1892 – 1968)

Emanuel Sundins föräldrar, Emma och Theodor Sundin var pionjärofficerare i Frälsningsarmén i Sverige. Emanuel och hans syster Eva valde, trots att de hade sett den svåra kamp föräldrarna hade, att själva bli frälsningsofficerare. Emanuel genomgick den internationella krigsskolan i London och gjorde efter utbildning tjänst under åren 1920-1928 som kåröfficer i England. I Danmark var han krigsskolchef och skulle senare utses till territoriell ledare. I det svenska territoriet hade han bland annat tjänst som nationell ungdomssekreterare, fältsekreterare och chefsekreterare. Han skulle även komma att göra tjänst som territoriell ledare i Norge, Island och Färöarna.

Under sin tjänst som ledare i Danmark genomförde han landsomfattande ”commandoraider”, evangeliska kampanjer där man besökte industrier, nöjesplatser och andra offentliga platser och skapade omfattande kontakter med folket.

Som barn fick Emanuel Sundin del av den förföljelse som Frälsningsarmén utsattes för och var ett av de officersbarn som i skolan utsattes för stora trakasserier både av lärare och av elever. Det gjorde att högkvarteret startade en egen skola med egen lärare som undervisade barnen i högkvarterets lokaler.

Undervisningen pågick under några år och hade tydligen hög kvalitet eftersom flera av eleverna kom att verka i olika länder och behärskade flera språk.

I böckerna *Femtio års fälttåg* och *Korsets färger bära* finns Emanuel Sundin omnämnd.

Karin Sundin (född Ågren) (1899 - 1998)

Karin Sundin föddes i Västerås och tillhörde Svenska Missionsförbundet innan hon blev frälsningssoldat. Förutom att hon var aktiv som officer påtog hon sig många andra ledaruppdrag inom Frälsningsarmén. Hon var ivrig scoutledare och ledare inom Hemförbundet. När hon befordrades till Härligheten var hon nära hundra år gammal.

Gösta Blomberg (1905 – 1981)

Gösta Blomberg var son till frälsningsofficerarna Karin och Axel Blomberg. Han hade en utpräglad musikalisk begåvning och tillsammans med fadern, bröderna Bertil och Gunnar bildades en musikkvartett där man trakterade olika instrument och medverkade i många musikgudstjänster. Gösta Blomberg blev frälsningsofficer medan Bertil arbetade vid högkvarterets finansavdelning och Gunnar inom bankväsendet. Bröderna tillhörde Templets musikkår. Gösta utbildade sig till officer vid den internationella krigsskolan i London.

Hans språkbegåvning kom väl till pass inom Frälsningsarmén. Han var under många år tolk för kommandör Charles T Rich under dennes tid som territoriell ledare i Sverige. Under ett antal år var Gösta Blomberg sekreterare till general Evangeline Booth, som då levde i USA.

Gösta Blomberg var skribent och sångförfattare. I nuvarande sångbok finns tolv av hans sånger, de flesta med musik av honom själv.

Blomberg gjorde tjänst i flera länder, han var chefsekreterare i Finland, i Danmark var han krigsskolchef och senare territoriell ledare. I Sverige var han krigsskolchef, chefredaktör och litteratursekreterare samt chefsekreterare och territoriell ledare.

Han var också ledare för Frälsningsarmén i Tyskland. En tid var han även internationell ungdomssekreterare med London som centrum. Blombergs officerstid präglades av korta arbetsperioder. Det passade möjligen honom ty han hade ett rörligt sinnelag. Han hade aldrig själv valt arbetsuppgifter utan stod under andras befäl. För familjen innebar de ständiga uppbröten en hel del problem.

Boken *Summan av allt – Kristus*, som utgavs 1975 är Gösta Blombergs beskrivning av kallelseuppgiften. I förordet skriver han: *Då jag nu kan se tillbaka på omkring femtio år i en förkunnargärning i tal och skrift i många länder, önskar jag i denna lilla bok sammanfatta huvudtemat i denna kallelseuppgift. Att förkunna Kristus, summan av allt.*

Gösta Blomberg var rastlös och ivrig, han hade aldrig tid till långa samtal, men lyssnade till andra och var snabb att förstå olika situationer och var framför allt lyhörd för det gudomliga. I böckerna *Korsets färger bära* och *Frälsningssång och stridsmusik* finns mera att läsa om Gösta Blomberg.

Sonja Blomberg (född Olsén) (1909 – 1984)

Sonja Olsén var göteborgska och kom som ung att ansluta sig till Frälsningsarméns sjätte kår.

1927 kom den unge kaptenen Gösta Blomberg till kåren som ledare och kontakten med den blivande frälsningsofficeren Sonja Olsén ledde till att strax före jul 1931 stod deras bröllop i Templet i Stockholm.

Sonja Blomberg var en vänsäll person som hade lätt att få kontakt med människor. Hennes liv skulle givetvis komma att präglas av de många förflyttningarna till olika länder. Hon gjorde goda insatser för Frälsningsarméns kvinnoorganisationer i de länder där makarna arbetade.

Erik Wickberg (1904 – 1996)

När Erik Wickbergs föräldrar, Betty och David Wickberg beordrades till Schweiz var sonen med och blev efter en tid frälsningssoldat vid Berns andra kår. Han hade tillhört Temples scoutbrigad (för övrigt tillsammans med Gösta Blomberg), men det var först i Schweiz han blev frälsningssoldat.

Utbildning till officer fick han vid den internationella krigsskolan i London. Efter tjänst vid några engelska kårer beordrades han till krigsskolan och högkvarteret i Berlin. Så blev det uppgifter vid det internationella högkvarteret i London.

Mitt under brinnande krig och under drastiska förhållanden återkom familjen Wickberg till Sverige där Erik Wickberg var samordningsofficer mellan det internationella högkvarteret och flera länder. Han blev också den som fick organisera den omfattande efterkrigshjälpen som kom att bedrivas i Nordnorge och Tyskland med flera grupper av svenska officerare och soldater.

Så följde divisionscheftjänst i Uppsala division där han bland annat organiserade kommandoraider vid de olika kårerna, ett mycket effektivt evangeliserande och kontaktskapande arbete.

Därefter följde tjänst som chefsekreterare i Schweiz och Sverige och ledare för Frälsningsarmén i Tyskland. Wickberg var strateg och administratör och det var därför ganska naturligt att han utsågs till stabschef för delar av den internationella Frälsningsarmén. I den tjänsten hade han och hans hustru hela världen till arbetsfält.

Den 23 juli 1969 valdes han av Höga Rådet till general och internationell ledare för Frälsningsarmén. Fram till 1974 var han verksam som general och hann med att besöka stora delar av världen. För sina insatser tilldelades han en rad olika utmärkelser i olika länder. Sverige hedrade honom med *Konungens medalj 12:e storleken med serafimerband*.

Som pensionär bosatte sig makarna Wickberg i Stockholm och var verksamma på olika sätt både i Sverige och utomlands. Fru Margarete Wickberg avled 1976.

Erik Wickberg ingick senare äktenskap med major Eivor Lindberg.

Erik Wickberg skrev två böcker: *Inkallad* (1978) och *Uppdraget* (1990).

I London utgavs boken *The 9th General*. W. Winterhagen och A. Brown skrev boken: *Vocation and Victory an International symposium in honour of Erik Wickberg*.

Margarete Wickberg (född Dietrich) (1909 – 1976)

Margarete Dietrich var från Tyskland och gifte sig med Erik Wickberg 1932.

Hon visade alltid stort intresse för den enskilda människan och kom att påverka många, inte minst alla inom Frälsningsarméns kvinnoorganisationer, som hon hade speciellt ansvar för i många länder.

Ragnar Åhlberg (1901 – 1983)

Ragnar Åhlberg var finländare och genomgick officersutbildning i Helsingfors. Han gjorde tjänst som kårofficer och divisionschef, fältsekreterare och chefsekreterare var verksam både i Estland och i Finland. 1950 blev han territoriell ledare i Finland, en befattning som han hade till 1957.

När han tillträdde sin tjänst skrev *Krigsropet*: ”Överste Åhlberg är känd som en god talare, sångare och musiker, en framstående stilist och skald. Han är skicklig och skarptänkt i att disputeras och blir aldrig någon svaret skyldig, en smidig ledare, som finner på råd även i de kinkigaste belägenheter, en stor humorist, som ser tingen också från deras roliga sida, samt en erfaren och praktisk man, kapabel att ha hand om såväl finanser som fastigheter. I honom har konstnärlig och praktisk begåvning ovanligt harmoniskt förenats. Då vi till alla dessa rika gåvor lägger en helt Gud underkastad vilja samt en barnslig förtröstan på Hans ledning, får vi en bild av vår nye ledare.” I sanning ett oerhört starkt omdöme av en ledare.

Efter tjänsten som ledare i Finland följde ledarskapet för Frälsningsarmén i Nederländerna. Åren 1960-1966 var han ledare för Frälsningsarmén i Sverige. Hans sista förordnande var som territoriell ledare för Frälsningsarmén i Norge, Island och Färöarna. Ragnar Åhlberg gifte sig 1930 med Greta Toft som avled 1950.

Ragnar Åhlberg skrev en hel del poesi och finns representerad i *Vid lägerelden, finländsk armépoesi* och *En färdemans sånger*.

Iris Åhlberg (född Ununger) (1913 - 1989)

Iris Ununger var stockholmska och blev i sin ungdom frälsningssoldat i Templet. Där var hon strängmusikant och scoutledare med ansvar för de yngsta flickorna (solstrålarna).

Hon blev frälsningsofficer och hade tjänst i England och Island. Den 1 oktober 1951 ingick hon äktenskap med Ragnar Åhlberg som då var territoriell ledare i Finland. Under makarnas tjänstgöring i andra länder hade hon ansvar för kvinnoorganisationerna, förutom alla de andra uppgifter som faller på territoriella ledarens hustru. Iris Ununger avled 1989.

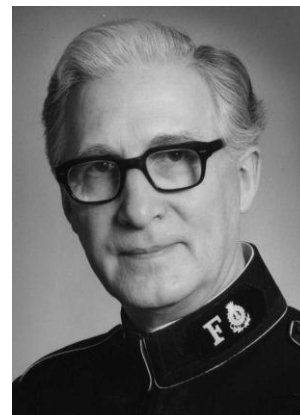
Harry Tyndal (1909 – 1995)

När den unge Skånepågen Harry en dag var ute på promenad med sina föräldrar i Malmö hamnade han mitt i ett friluftsmöte som Första kåren hade. Han blev, som de flesta småpojkar, en ivrig beundrare av bastrumslagaren och sökte sig till honom. Någon såg hur intresserad han var och sade till trumslagaren: ”Låt pågen slå några slag på trumman!” Trumslagaren lämnade trumstocken till honom och han slog sig påtagligt in i Frälsningsarmén. Intresset var väckt och besöken i kårlokalen blev täta.

Scoutverksamheten lockade och snart blev han också juniorsoldat. Uppdraget som scoutledare tog hans fritid i anspråk och blev efter en tid övertygad om att han skulle bli frälsningsofficer. Som ung officer bereddes han tillfälle att delta i några månaders undervisning vid den internationella

krigsskolan i London. Det var då hans internationalism väcktes. Han behöll hela livet ett stort intresse för internationella frågor vilket visade sig i många projekt för utvecklingsländerna.

Som många andra officerare började tjänsten som kårofficer, därefter följde socialtjänst, ledare för stabsmusikkåren, ungdomssekreterare, nationell hjälptruppssekreterare, kandidatsekreterare och divisionschef. 1958 tillträdde han som nationell ungdomssekreterare och kom som sådan att introducera många olika aktiviteter för ungdom. Under den tiden var han delegat vid scoutjamboreen i Grekland och fick mitt i en flygtur därifrån veta att han skulle uppta förordnandet som assisterande chefsekreterare. Inom kort utsågs han till chefsekreterare och därefter som ledare för Frälsningsarmén i Danmark. Hans sista förordnande före pensioneringen var som territorialledare i Sverige.

Harry Tyndal var en sann ekumen och arbetade i många olika ekumeniska organ i Danmark och Sverige. Han var dessutom medlem av Rotary och tilldelades *Paul Harris Fellowmedaljen*.

1983 tilldelades han *Konungens medalj 12:e storleken med Serafimerband*.

Harry Tyndal var ivrig skribent och efter sin pensionering utarbetade han boken *Övertinnarna* som innehåller uppgifter om frälsningsofficerare som "Befodrats till Härligheten". Han var även medförfattare till boken *Brytningstid*. Mer finns att läsa om Harry Tyndal i *Korsets färger bära*.

Svea Tyndal (född Liljedahl) (1907 – 1999)

Svea Liljedahl föddes in i Frälsningsarmén. Hennes föräldrar, Alma och Erik Liljedahl, var officerare. Tidigt kom hon med i scoutverksamheten, blev frälsningssoldat och strängmusikant. Hon kände kallelse till officersskap och blev officer 1927.

Hon gjorde tjänst som kårofficer men ganska snart engagerades hon som ledare för Stabssångbrigaden, en elitsträngmusikkår och kör som turnerade i hela landet. Hon var pianist, spelade violin och var dirigent.

Under många år medverkade hon i barntidningen *Den Unge Soldaten* och hade en brevlåda som hon kallade *Pucks brevlåda* där hon hade kontakt med barnen. Svea Tyndal skrev en hel del sånger och komponerade bland annat en melodi till sången *Klippa du som brast för mig*. En melodi som i internationella sammanhang bär titeln *Tyndal*.

Under makarnas tid vid divisionshögkvarteret i Norrköping arrangerade hon en rad intressanta begivenheter för kvinnoorganisationerna. Hon avled 1999.

Slutord

Den korta beskrivningen av de arméledare vars stoft vilar i den så kallade kommandörsgraven är en salut från mig som skrivet dessa rader. Det har varit min förmån att få lyssna till alla de ledare som omnämnts, förutom Hanna Ouchterlony. De allra flesta har jag fått samarbeta med och lärt känna som goda kamrater och föredömen. Ingen var helgon, alla hade sina svagheter men de hade givit sina liv i tjänst för Gud och då får svagheter en helt ny nyans. Bibeln talar om att det som var svagt utvaldes. Styrkan hos dessa ledare var att de hade lagt allt i Mästarens händer.